Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►B

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2002 m. kovo 19 d.

nustatantis atvejų (ligų) apibrėžimus, naudotinus pateikiant duomenis apie užkrečiamas ligas į Bendrijos tinklą pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB

(pranešta dokumentu Nr. C(2002) 1043)

(2002/253/EB)

(OL L 86, 2002 4 3, p. 44)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►M1	Komisijos sprendimas 2003/534/EB, 2003 m. liepos 17 d.	L 184	35	2003 7 23
►M2	Komisijos sprendimas 2008/426/EB, 2008 m. balandžio 28 d.	L 159	46	2008 6 18
►M3	Komisijos sprendimas 2009/363/EB, 2009 m. balandžio 30 d.	L 110	58	2009 5 1

▼B

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2002 m. kovo 19 d.

nustatantis atvejų (ligų) apibrėžimus, naudotinus pateikiant duomenis apie užkrečiamas ligas į Bendrijos tinklą pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB

(pranešta dokumentu Nr. C(2002) 1043)

(2002/253/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos Bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1998 rugsėjo mėn. 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB dėl užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros ir kontrolės tinklo Bendrijoje sukūrimo ([1]), ypač į jo 3 straipsnio c punktą,

kadangi:

(1) Valstybėms narėms privalu keistis informacija, susijusia su epidemiologine situacija ir užkrečiamųjų ligų keliama grėsme visuomenės sveikatai, naudojantis Bendrijos tinklu tokiu būdu, kuris įgalintų lyginti duomenis, kad būtų galima tiek Bendrijos, tiek nacionaliniu lygiu imtis užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės.

(2) Kad tokią informaciją būtų galima lyginti, būtina nustatyti bendrus užkrečiamųjų ligų atvejų apibrėžimus netgi jei atskirų ligų priežiūros sistemos dar nesukurtos; kai tik šis sprendimas įsigalios, priimtus atvejų apibrėžimus bus privalu naudoti pateikiant duomenis į Bendrijos tinklą ir jie turėtų atitikti asmens duomenų apsaugos taisyklių keliamus reikalavimus.

(3) Atvejų apibrėžimai, suteikiantys galimybę lyginti informaciją, turėtų būti nustatomi naudojant pakopų sistemą, įgalinančią valstybių narių struktūras ir (arba) institucijas operatyviai keistis informacija apie ligas, taip pat ir specialiais sveikatos apsaugos klausimais. Šie atvejų apibrėžimai palengvins duomenų apie ligas, išvardytas Komisijos sprendime 2000/96/EB ([2]), pateikimą.

(4) Atvejų apibrėžimai turėtų būti sudaryti taip, kad suteiktų šalims narėms kuo didesnes galimybes teikti informaciją naudojant jų sukurtų sistemų duomenis. Atsižvelgiant į skirtingus informacijos rinkimo tikslus, apibrėžimai turėtų būti pritaikyti skirtingiems jautrumo ir specifiškumo lygiams ir juos turėtų būti lengva iš dalies pakeisti.

(5) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Komiteto, įsteigto Sprendimu Nr. 2119/98/EB, nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės narės, pateikdamos duomenis apie užkrečiamąsias ligas epidemiologinei priežiūrai ir kontrolei pagal Sprendimo Nr. 2119/98/EB nuostatas, pirmiausia jo 4 straipsnį, naudoja priede pateikiamus atvejų (ligų) apibrėžimus.

([1]) OL L 268, 1998 10 3, p. 1.
([2]) OL L 28, 2000 2 3, p. 50.

▼B

2 straipsnis

Šis sprendimas bus keičiamas tiek, kiek tai lems naujausi mokslo duomenys.

3 straipsnis

Šis sprendimas taikomas nuo 2003 m. sausio 1 d.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

▼M2

PRIEDAS

ATVEJŲ (LIGŲ) APIBRĖŽČIŲ IR KLASIFIKAVIMO SKIRSNIŲ PAAIŠKINIMAS

Klinikiniai kriterijai

Čia turėtų būti nurodomi bendri ir tiesiogiai susiję ligos požymiai ir simptomai, kurie atskirai arba kartu yra laikomi tipiška ligos klinika arba pagrindiniais klinikiniais požymiais. Klinikiniai kriterijai – tai bendras ligos vaizdas, taigi, čia nurodyti nebūtinai visi požymiai ir simptomai, kuriuos reikia įvertinti nustatant klinikinę diagnozę konkrečiu atveju.

Laboratoriniai kriterijai

Laboratoriniai kriterijai turėtų būti laboratorinių metodų, taikomų atvejui patvirtinti, sąrašas. Atvejui patvirtinti paprastai pakanka vieno sąraše nurodyto tyrimo. Jeigu laboratoriniam patvirtinimui reikia derinti kelis metodus, tai nurodoma atskirai. Mėginio, kurį reikia paimti laboratoriniams bandymams, tipas konkrečiai nurodomas tik tada, kai diagnozei patvirtinti yra svarbūs tik tam tikri mėginių tipai. Esant kai kurioms išimtims, dėl kurių susitarta, nurodomi tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai. Tai laboratorinių metodų, kuriuos galima taikyti diagnozei patvirtinti, tačiau kurie nėra patvirtinamieji, sąrašas.

Epidemiologiniai kriterijai ir epidemiologinis ryšys

Manoma, kad epidemiologiniai kriterijai tenkinami, jei galima nustatyti epidemiologinį ryšį.

Epidemiologinis ryšis inkubaciniu periodu apibrėžiamas kaip vienas iš šių šešių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui: visi asmenys, kurie su asmeniu, užsikrėtusiu laboratorijos patvirtinta infekcija, turėjo tokį sąlytį, kad būtų galėję užsikrėsti,

— perdavimas žmogui per gyvūną: visi asmenys, kurie su gyvūnu, užsikrėtusiu laboratorijos patvirtinta infekcija ir (arba) sukėlėju, turėjo tokį sąlytį, kad būtų galėję užsikrėsti,

— užsikrėtimas per bendrą šaltinį: visi asmenys, kuriuos veikė tie patys aplinkos veiksniai - tas pats bendras infekcijos šaltinis arba infekcijos nešėjas, kaip patvirtintu žmogaus susirgimo atveju,

— užsikrėtimas per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį: visi asmenys, valgę užkrėstą maistą arba gėrę užkrėstą vandenį, kurių užkrėstumas patvirtintas laboratorijos, arba asmenys, vartoję produktus, kurie galėjo būti užkrėsti, pagamintus iš gyvūno, užsikrėtusio laboratorijos patvirtinta infekcija ir (arba) sukėlėju,

— aplinkos poveikis: visi asmenys, kurie maudėsi užterštame vandenyje arba turėjo sąlytį su užterštu aplinkos šaltiniu, kurio užterštumas patvirtintas laboratorijos,

— užsikrėtimas laboratorijoje: visi asmenys, dirbantys laboratorijoje, kurioje yra galimybė užsikrėsti.

Asmuo gali būti laikomas epidemiologiškai susijęs su patvirtintu atveju, jeigu bent vienas atvejis perdavimo grandinėje yra patvirtintas laboratorijos. Jeigu prasideda fekaliniu-oraliniu būdu arba per orą perduodamos infekcijos protrūkis, norint nustatyti, ar atvejis epidemiologiškai susijęs, perdavimo grandinės nustatyti nebūtina.

Infekcija gali būti perduodama vienu arba keliais iš šių būdų:

— per orą, iš užsikrėtusio asmens per aerozolį ore ant gleivinių, kosint, spjaudant, dainuojant ar kalbant, arba ore pasklidus mikrobiniams aerozoliams, kuriuos įkvepia kiti asmenys,

— per sąlytį, tiesioginį sąlytį su užsikrėtusiu asmeniu (fekaliniu-oraliniu būdu, iškvepiamais lašeliais, per odą arba lytiniu būdu) arba gyvūnu (pvz., tokiam gyvūnui įkandus arba jį liečiant) arba netiesioginį sąlytį su užkrėstomis medžiagomis ar objektais (namų apyvokos daiktai, kūno skysčiai, kraujas),

— vertikalusis perdavimas, kai motina perduoda vaikui, dažnai gimdoje, arba netyčia, paprastai perinataliniu laikotarpiu, pasikeitus kūno skysčiais,

▼M2

— vektorinis perdavimas, kai infekcija žmonėms netiesiogiai perduodama užsikrėtusiems uodams, erkėms, musėms ar kitiems vabzdžiams įkandus,

— per maistą arba vandenį, valgant maistą arba geriant vandenį, kuris gali būti užkrėstas.

Atvejo klasifikavimas

Atvejai klasifikuojami taip: galimas, tikėtinas ir patvirtintas. Siekiant palengvinti epidemiologinio ryšio nustatymą, teikiant papildomą informaciją nurodomi ligų inkubaciniai periodai.

Galimas atvejis

Atvejis, pranešimo tikslais klasifikuojamas kaip galimas. Paprastai tai atvejis, kurio klinikiniai kriterijai aprašyti atvejo apibrėžtyje, be atitinkamos ligos epidemiologinių arba laboratorinių požymių. Galimo atvejo apibrėžtis yra labai jautri ir nelabai specifinė. Pagal ją galima nustatyti daugumą atvejų, tačiau į šią kategoriją pateks ir kai kurie klaidingai teigiamais laikomi atvejai.

Tikėtinas atvejis

Atvejis, pranešimo tikslais klasifikuojamas kaip tikėtinas. Paprastai tai atvejis, kurio klinikiniai kriterijai ir epidemiologinis ryšys aprašyti atvejo apibrėžtyje. Tikėtino atvejo laboratoriniai tyrimai konkrečiai nurodomi tik kelioms ligoms.

Patvirtintas atvejis

Atvejis, pranešimo tikslais klasifikuojamas kaip patvirtintas. Patvirtinti atvejai turi būti patvirtinti laboratorijos ir gali atitikti atvejo apibrėžtyje aprašytus kriterijus arba jų neatitikti. Patvirtinto atvejo apibrėžtis yra itin specifinė ir nelabai jautri, todėl dauguma atvejų bus tikri, nors kai kurie tikri atvejai ir bus neužfiksuoti.

Iš kai kurių ligų klinikinių kriterijų nėra akivaizdu, kad kai kurie ūmūs atvejai yra besimptomiai (pvz., hepatitas A, B ir C, kampilobakteriozė, salmoneliozė), nors šie atvejai vis dėlto gali būti svarbūs visuomenės sveikatai nacionaliniu lygmeniu.

Patvirtinti atvejai klasifikuojami į tris toliau nurodytus pogrupius. Šie pogrupiai nustatomi analizuojant duomenis, naudojantis kintamaisiais, gautais su informacija apie atvejį.

Laboratorijos patvirtintas atvejis su klinikiniais kriterijais

Šis atvejis atitinka laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti ir atvejo apibrėžtyje aprašytus klinikinius kriterijus.

Laboratorijos patvirtintas atvejis su nežinomais klinikiniais kriterijais

Šis atvejis atitinka laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti, tačiau nėra informacijos apie klinikinius kriterijus (pvz., tik laboratorijos pranešimas).

Laboratorijos patvirtintas atvejis be klinikinių kriterijų

Šis atvejis atitinka laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti, tačiau neatitinka atvejo apibrėžtyje aprašytų klinikinių kriterijų arba yra besimptomis.

ĮGYTAS IMUNODEFICITO SINDROMAS (AIDS) IR ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSO (ŽIV) INFEKCIJA

Klinikiniai kriterijai (AIDS)

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš klinikinės būklės požymių, įtrauktų į Europos AIDS atvejo apibrėžtį šioms asmenų grupėms:

— suaugusieji ir paaugliai, kuriems 13 metų arba vyresni ([1]),

— vaikai, jaunesni nei 13 metų amžiaus ([2]).

([1]) *Europos AIDS epidemiologinės stebėsenos centras*. 1993 m. pataisyta AIDS atvejo apibrėžtis, kuria vadovaujamasi atliekant AIDS priežiūrą Europoje. AIDS priežiūra Europoje, 1993 m. ketvirčio ataskaita; Nr. 37: 23 - 28.

([2]) *Europos AIDS epidemiologinės stebėsenos centras*. 1995 m. pataisyta AIDS atvejo apibrėžtis, kuria vadovaujamasi atliekant vaikų AIDS priežiūrą Europoje. ŽIV/AIDS priežiūra Europoje, 1995 m. ketvirčio ataskaita; Nr. 48: 46 - 53.

▼M2

Laboratoriniai kriterijai (ŽIV)

— Suaugusieji, paaugliai ir vaikai, kuriems 18 mėnesių arba vyresni

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— teigiamas atrankinio ŽIV antikūnų tyrimo arba mišraus atrankinio tyrimo (ŽIV antikūnų ir ŽIV p24 antigenų) rezultatas, patvirtintas specifiškesniais antikūnų tyrimais (pvz., *Western blot* tyrimu),

— teigiami 2 imunofermentinių antikūnų tyrimų (EIA) rezultatai, patvirtinti teigiamais dar vieno EIA tyrimo rezultatais,

— teigiami dviejų atskirų mėginių rezultatai, kai atliekamas bent vienas iš šių trijų tyrimų:

— ŽIV nukleino rūgšties (ŽIV-RNR, ŽIV-DNR) nustatymas,

— ŽIV nustatymas atliekant ŽIV p24 antigeno tyrimą, įskaitant neutralizavimo bandymą,

— ŽIV išskyrimas.

— Vaikai, jaunesni nei 18 mėnesių

Teigiami dviejų atskirų mėginių (išskyrus kraują iš virkštelės) rezultatai, kai atliekamas bent vienas iš šių trijų tyrimų:

— ŽIV išskyrimas,

— ŽIV nukleino rūgšties (ŽIV-RNR, ŽIV-DNR) nustatymas,

— ŽIV nustatymas atliekant ŽIV p24 antigeno tyrimą, įskaitant neutralizavimo bandymą, jei vaikas yra 1 mėn. amžiaus arba vyresnis.

Epidemiologiniai kriterijai

Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

— ŽIV infekcija

Visi asmenys, kuriems būdingi ŽIV infekcijos laboratoriniai kriterijai.

— AIDS

Visi asmenys, kuriems būdingi ŽIV infekcijos klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

JUODLIGĖ

Juodligės bacila (Bacillus anthracis)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdinga viena iš šių klinikinių formų:

Odos juodligė

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— mazgelinis arba pūslelinis pažeidimas,

— įdubęs juodas šašas, kurį supa edema.

Žarnyno juodligė

— karščiavimas arba karščiavimas su šaltkrėčiu.

▼M2

IR bent vienas šių dviejų kriterijų:

— aštrus pilvo skausmas,

— viduriavimas.

Inhaliacinė juodligė

— karščiavimas arba karščiavimas su šaltkrėčiu.

IR bent vienas šių kriterijų:

— ūmus kvėpavimo sutrikimas,

— radiologiškai nustatytas tarpuplaučio išsiplėtimas.

Meninginė/meningoencefalitinė juodligė

— karščiavimas.

IR bent vienas šių trijų kriterijų:

— traukuliai,

— sąmonės netekimas,

— meninginiai požymiai.

Sepsinė juodligė

Laboratoriniai kriterijai

— *Bacillus anthracis* išskyrimas iš klinikinio mėginio.

— *Bacillus anthracis* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje.

Jei teigiamas tepinėlis iš nosies neturi klinikinių simptomų, juodligė nediagnozuojama.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per bendrą šaltinį,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

A/H5 ARBA A/H5N1 PAUKŠČIŲ GRIPAS, KURIUO SERGA ŽMONĖS

Klinikiniai kriterijai

Visis asmenys, kuriems būdingas vienas iš šių kriterijų:

— karščiavimas IR ūmios kvėpavimo takų infekcijos požymiai bei simptomai,

— mirtis nuo nepaaiškinamos ūmios kvėpavimo organų ligos.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— A/H5N1 gripo viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio,

▼M2

— A/H5 gripo viruso nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— specifinė antikūnų reakcija į A/H5 gripą (keturis kartus ar daugiau padidėjęs arba vienkartinis aukštas antikūnų titras).

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui per mažą atstumą (ne toliau kaip per metrą), kai infekcija perduota žmogui ir apie tai pranešta kaip apie tikėtiną arba patvirtintą atvejį,

— užsikrėtimas laboratorijoje: jeigu yra galimybė užsikrėsti A/H5N1 gripu,

— per artimą sąlytį (ne toliau kaip per metrą) su gyvūnu (pvz., kate arba kiaule), kuriam patvirtinta A/H5N1 infekcija, išskyrus naminius arba laukinius paukščius,

— asmuo gyvena arba neseniai lankėsi vietovėje, kurioje įtariamas arba patvirtintas A/H5N1 gripas ([1]), IR jam būdingas bent vienas iš šių kriterijų:

  — turėjo artimą sąlytį (ne toliau kaip per metrą) su sergančiais arba negyvais naminiais arba laukiniais paukščiais ([2]) užkrėstoje teritorijoje,

  — lankėsi užkrėstoje teritorijoje esančiuose namuose arba ūkyje, iš kurių praėjusiais mėnesiais pranešta apie sergančius arba negyvus naminius paukščius.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir epidemiologiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems A/H5 arba A/H5N1 gripo viruso tyrimas atliktas (ir gauti teigiami rezultatai) laboratorijoje, kuri nėra nacionalinė pavyzdinė laboratorija, priklausanti ES Bendrijos žmonių gripo pavyzdinių laboratorijų tinklui (ang. CNRL)

C. **Nacionaliniu lygmeniu patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems A/H5 arba A/H5N1 gripo viruso tyrimas atliktas (ir gauti teigiami rezultatai) nacionalinėje pavyzdinėje laboratorijoje, priklausančioje ES Bendrijos žmonių gripo pavyzdinių laboratorijų tinklui (ang. CNRL)

D. **PSO patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kurių laboratorinius tyrimus patvirtino PSO Bendradarbiavimo H5 srityje centras

BOTULIZMAS

Botulizmo klostridija (Clostridium botulinum)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

Su maistu perduodamas ir žaizdų botulizmas

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— abipusis galvos nervo pakenkimas (pvz.: dvejinimasis akyse, aptemęs regėjimas, rijimo sutrikimas, bulbarinis silpnumas),

— periferinis simetrinis paralyžius.

([1]) Žr. Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos (PGSO) ir Europos Komisijos SANCO GD Pranešimo apie gyvūnų ligas sistemą (PGLS), kurią rasite: http://www.oie.int/eng/en_index.htm ir http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm#).

([2]) Netaikoma sveikai atrodantiems paukščiams, kurie buvo užmušti, pvz., medžiojant.

▼M2

Kūdikių botulizmas

Visi kūdikiai, kuriems būdingas vienas iš šių požymių:

— vidurių užkietėjimas,

— mieguistumas,

— blogas maitinimasis,

— ptozė,

— rijimo sutrikimas,

— bendras raumenų silpnumas.

Šio tipo botulizmu, kuriuo paprastai serga jaunesni nei 12 mėn. amžiaus kūdikiai, taip pat gali susirgti vyresni nei 12 mėn. amžiaus vaikai ir kartais suaugusieji, kurių skrandžio ir žarnyno anatomija bei mikroflora pakitusi.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *C. botulinum* išskyrimas iš išmatų, jei tai kūdikių botulizmas, arba, jei tai žaizdų botulizmas – iš žaizdų (*C. botulinum* išskyrimas iš suaugusiųjų išmatų nėra svarbus su maistu perduodamo botulizmo diagnozei),

— Botulino toksino nustatymas klinikiniame mėginyje.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį (pvz., maistas, tų pačių adatų ar kitų įrankių naudojimas),

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

BRUCELIOZĖ

(Brucella spp.)

Klinikiniai kriterijai

Visi karščiuojantys asmenys

IR asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių septynių kriterijų:

— prakaitavimas (gausus, nemalonaus kvapo, ypač naktimis),

— drebulys,

— artralgija,

— silpnumas,

— depresija,

— galvos skausmas,

— anoreksija.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

▼M2

— *Brucella spp*. išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— specifinė antikūnų reakcija į *Brucella* (standartinis agliutinacijos tyrimas, komplemento sujungimo reakcija, ELISA).

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per produktus, gautus iš užsikrėtusio gyvūno, (pieną arba pieno gaminius),

— perdavimas žmogui per gyvūną (užkrėstos išskyros arba organai, pvz., makštie išskyros, placenta),

— per bendrą šaltinį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

KAMPILOBAKTERIOZĖ

(Campylobacter spp.)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— viduriavimas,

— pilvo skausmas,

— karščiavimas.

Laboratoriniai kriterijai

— *Campylobacter spp.* išskyrimas iš išmatų arba kraujo.

Jei įmanoma, reikėtų atlikti *Campylobacter spp.* diferencijavimą.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

▼M2

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

CHLAMIDIJŲ SUKELTA INFEKCIJA

(Chlamydia trachomatis),

ĮSKAITANT VENERINĘ LIMFOGRANULOMĄ (VLG)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdinga viena iš šių klinikinių formų:

Chlamidijų sukelta infekcija (ne VLG)

Bent vienas iš šių šešių kriterijų:

— uretritas,

— epididimitas,

— ūminis salpingitas,

— ūminis endometritas,

— cervicitas,

— proktitas.

Jei tai naujagimis – bent vienas šių dviejų kriterijų:

— konjunktyvitas,

— plaučių uždegimas.

VLG

Bent vienas iš šių penkių kriterijų:

— uretritas,

— lytinių organų opa,

— kirkšnių limfadenopatija,

— cervicitas,

— proktitas.

Laboratoriniai kriterijai

Chlamidijų sukelta infekcija (ne VLG)

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Chlamydia trachomatis* išskyrimas iš mėginio, paimto iš anogenitalinio trakto arba iš junginės,

— *Chlamydia trachomatis* nustatymas klinikiniame mėginyje naudojant fluorescencinį antikūnų metodą (DFA),

— *Chlamydia trachomatis* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje.

VLG

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Chlamydia trachomatis* išskyrimas iš mėginio, paimto iš anogenitalinio trakto arba iš junginės,

— *Chlamydia trachomatis* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

IR

— serologinės atmainos (genotipo) L1, L2 arba L3 nustatymas.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui (lytiniai santykiai arba vertikalusis perdavimas).

▼M2

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijus ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai.

CHOLERA

Choleros vibrionas (Vibrio cholerae);

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— viduriavimas,

— vėmimas.

Laboratoriniai kriterijai

— *Vibrio cholerae* išskyrimas iš klinikinio mėginio,

IR

— antigeno O1 arba O139 nustatymas išskirtojoje medžiagoje,

IR

— choleros enterotoksino arba choleros enterotoksino geno nustatymas išskirtojoje medžiagoje.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį,

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

KREUCFELDO-JAKOBO LIGOS ATMAINA (KJLa)

Išankstinės sąlygos

— Visi asmenys, turintys progresuojančių neuropsichinių sutrikimų, kai susirgimas trunka ne mažiau kaip 6 mėnesius.

— Įprastinių tyrimų duomenys nesuteikia galimybės įtarti kitą ligą.

▼M2

— Nėra duomenų apie gydymą žmogaus hipofizės hormonais arba apie kietojo smegenų dangalo transplantantą.

— Nėra užkrečiamos spongiforminės encefalopatijos genetinės formos požymių.

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— ankstyva psichiatrinė simptomatika ([1]),

— nepraeinantys skausmingi sensoriniai simptomai ([2]),

— ataksija,

— kloniniai raumenų traukuliai arba chorėja, arba distonija,

— demencija.

Diagnozavimo kriterijai

Diagnozavimo kriterijai atvejui patvirtinti

— Neuropatologinis patvirtinimas: spongiforminiai pokyčiai ir daug prionų proteinų nuosėdų su rausvomis plokštelėmis visose didžiosiose smegenyse ir smegenėlėse.

Diagnozavimo reikalavimai tikėtinam ir galimam atvejui patvirtinti:

— elektroencefalografija (EEG) nerodo tipinio vaizdo ([3]), kokia yra sporadinė KJL ([3]) ankstyvose ligos stadijose,

— tiriant magnetiniu rezonansu (MRI) – intensyvus tarpinių smegenų gumburo užpakalinės dalies signalas abiejose pusėse,

— teigiama tonzilių biopsija ([4]).

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui (pvz., kraujo perpylimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kurie tenkina išankstines sąlygas

IR

— kuriems būdingi klinikiniai kriterijai,

IR

— kurių neigiami sporadinės KJL EEG rezultatai ([3]).

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kurie tenkina išankstines sąlygas

IR

— kuriems būdingi klinikiniai kriterijai,

IR

— kurių sporadinės KJL EEG rezultatas neigiamas ([3]),

IR

([1]) Depresija, nerimas, apatija, užsisklendimas, haliucinacijos.
([2]) Tai yra tikras skausmas ir (arba) disestezija.
([3]) Tipinis sporadinės KJL vaizdas EEG – tai generalizuoti periodiniai kompleksai (maždaug vienas per sekundę). Kartais jie gali būti matomi vėlyvoje KJLa stadijoje.
([4]) Nerekomenduojama tonzilių biopsijos daryti reguliariai arba tais atvejais, kai EEG rodo tipinį sporadinės KJL vaizdą, tačiau ji gali būti naudinga įtariant atvejus, kai klinikiniai požymiai sutampa su KJLa požymiais, bet tiriant MRI nėra intensyvaus tarpinių smegenų gumburo užpakalinės dalies signalo.

▼M2

— teigiami galvos smegenų tyrimo magnetiniu rezonansu rezultatai,

ARBA

visi asmenys, kuriems būdingi išankstinių sąlygų kriterijai

IR

— kurių tonzilių biopsija teigiama,

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi išankstinių sąlygų kriterijai

IR

— kuriems būdingi diagnozavimo kriterijai atvejui patvirtinti.

KRIPTOSPORIDIAZĖ

(Cryptosporidium spp)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— viduriavimas,

— pilvo skausmas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Cryptosporidium* oocistų nustatymas išmatose,

— *Cryptosporidium* nustatymas žarnų skystyje arba plonųjų žarnų biopsijos medžiagoje,

— *Cryptosporidium* nukleino rūgšties nustatymas išmatose,

— *Cryptosporidium* antigeno nustatymas išmatose.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

DIFTERIJA

(Corynebacterium diphtheriae ir Corynebacterium ulcerans)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdinga viena iš šių klinikinių formų:

▼M2

Kvėpavimo organų difterija

viršutinių kvėpavimo takų susirgimas, karščiavimas IR vienas iš šių dviejų kriterijų:

— krupas,

ARBA

— kibi plėvė bent vienoje iš šių trijų vietų:

— tonzilėje,

— ryklėje,

— nosyje.

Nosies difterija

— pradžioje švarios, vėliau kruvinos išskyros iš vienos arba abiejų šnervių.

Odos difterija

— odos pažeidimai.

Kitų organų difterija

— junginės arba gleivinių pažeidimai.

Laboratoriniai kriterijai

— Toksiną gaminančios *C. diphtheriae* arba *C. ulcerans* išskyrimas iš klinikinio mėginio.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi kvėpavimo organų difterijos klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi difterijos klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

ECHINOKOKOZĖ

(Echinococcus spp)

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Diagnozavimo kriterijai

Bent vienas iš šių penkių kriterijų:

— Histopatologinis arba parazitologinis vaizdas atitinka *Echinococcus multilocularis* arba *granulosus* vaizdą (pvz., cistos skystyje tiesiogiai matomas pirminis skoleksas),

— *Echinoccocus granulosus* nustatymas atliekant patognomoninį makroskopinį cistų morfologinį tyrimą chirurginiuose mėginiuose,

— tipiniai organų pažeidimai nustatyti vaizdiniais tyrimais (pvz.: kompiuterinė tomografija, sonografija, vaizdo gavimas magnetinio rezonanso metodu) IR patvirtinimas serologiniu tyrimu,

▼M2

— *Echinococcus spp.* specifinių serumo antikūnų nustatymas atliekant labai jautrų serologinį tyrimą IR patvirtinant labai specifiniu serologiniu tyrimu,

— *Echinococcus multilocularis* arba *granulosus* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje.

Epidemiologiniai kriterijai

Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi diagnozavimo kriterijai.

ŠIGATOKSINĄ IR VEROTOKSINĄ GAMINANČIŲ *ESCHERICHIA COLI* BAKTERIJŲ SUKELTA INFEKCIJA (STEC ARBA VTEC)

Klinikiniai kriterijai

STEC arba VTEC sukeltas viduriavimas

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— viduriavimas,

— pilvo skausmas.

Hemolizinės uremijos sindromas (HUS)

Visi asmenys, kurie serga ūmiu inkstų nepakankamumu ir kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— mikroangiopatinė hemolizinė anemija,

— trombocitopenija.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— šigatoksiną ir verotoksiną (STEC arba VTEC) gaminančių *E. coli* bakterijų išskyrimas,

— *stx1* arba *stx2* geno (-ų) nukleino rūgšties nustatymas,

— laisvųjų šigatoksinų nustatymas.

STEC arba VTEC nustatyti (tik sergantiems HUS) gali būti taikomi šie laboratoriniai kriterijai:

— specifinė antikūnų reakcija į *E. coli* serologines grupes.

Jei įmanoma, reikėtų išskirti ir papildomai apibūdinti stx_1 arba stx_2 geno serotipą, fagotipą, *eae* genus ir potipius.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

▼M2

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas HUS atvejis, susijęs su STEC**

Visi asmenys, kuriems būdingi HUS klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas STEC arba VTEC atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję, arba jei tai laboratorijos tyrimais patvirtintas atvejis be klinikinių kriterijų.

C. **Patvirtintas STEC arba VTEC atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

LAMBLIOZĖ

(Giardia lamblia)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— viduriavimas,

— pilvo skausmas,

— pilvo pūtimas,

— malabsorbcijos požymiai (pvz., statorėja, svorio kritimas).

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Giardia lamblia* cistų ir trofozoitų nustatymas išmatose, dvylikapirštės žarnos sekrete ar plonųjų žarnų biopsijos medžiagoje,

— *Giardia lamblia* antigeno nustatymas išmatose.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

GONORĖJA

(Neisseria gonorrhoeae)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdinga bent vienas iš šių aštuonių kriterijų:

— uretritas,

▼M2

— ūminis salpingitas,

— dubens organų uždegimas,

— cervicitas,

— epididimitas,

— proktitas,

— laringitas,

— artritas,

ARBA

visi naujagimiai, sergantys konjunktyvitu.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Neisseria gonorrhoeae* išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— *Neisseria gonorrhoeae* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— *Neisseria gonorrhoeae* nustatymas atliekant neamplifikuotos nukleino rūgšties mėginio tyrimą klinikiniame mėginyje,

— gramneigiamų intraceliulinių diplokokų nustatymas mikroskopu vyrų šlaplės mėginyje.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui (lytiniai santykiai arba vertikalusis perdavimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai.

HAEMOPHILUS INFLUENZAE BAKTERIJOS SUKELTAS MENINGITAS

Haemophilus influenzae

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Laboratoriniai kriterijai

Laboratoriniai kriterijai atvejui nustatyti.

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Haemophilus influenzae* išskyrimas iš klinikinio mėginio, kuris paprastai yra sterilus,

— *Haemophilus influenzae* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje, kuris paprastai yra sterilus.

Jei įmanoma, reikėtų atskirti išskirtos medžiagos rūšis.

Epidemiologinis ryšys

Netaikytina.

▼M2

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti.

HEPATITAS A

(Hepatito A virusas)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems pasireiškia pavieniai simptomai (pvz.: nuovargis, pilvo skausmas, apetito netekimas, retkarčiais – pykinimas ir vėmimas)

IR

būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— karščiavimas,

— gelta,

— padidėjęs serumo aminotransferazių kiekis.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— hepatito A viruso nukleino rūgšties nustatymas serume arba išmatose,

— specifinė antikūnų reakcija į hepatito A virusą,

— hepatito A viruso antigeno nustatymas išmatose.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

▼M2

ŪMINIS HEPATITAS B

(Hepatito B virusas)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems pasireiškia pavieniai simptomai (pvz.: nuovargis, pilvo skausmas, apetito netekimas, retkarčiais – pykinimas ir vėmimas)

IR

būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— karščiavimas,

— gelta,

— padidėjęs serumo aminotransferazių kiekis.

Laboratoriniai kriterijai

Specifinė IgM antikūnų reakcija į hepatito B virusą.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui (lytiniai santykiai, vertikalusis perdavimas arba kraujo perpylimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

HEPATITAS C

(Hepatito C virusas)

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— hepatito C viruso nukleino rūgšties nustatymas serume,

— specifinė antikūnų reakcija į hepatito C virusą, patvirtinta įvairiais antikūnų tyrimais.

Epidemiologiniai kriterijai

Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Netaikytina.

▼M2

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai.

GRIPAS

Gripo virusas (Influenza virus)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdinga viena iš šių klinikinių formų:

Gripą primenantis susirgimas (GPS, ang. ILI)

— staiga atsiradę simptomai

IR

— bent vienas iš šių keturių somatinių požymių:

— karščiavimas arba karščiavimas su šaltkrėčiu,

— bendras silpnumas,

— galvos skausmas,

— raumenų skausmas

IR

— bent vienas iš šių trijų respiracinių simptomų:

— kosulys,

— gerklės skausmas,

— dusulys.

Ūminė respiracinė infekcija (ŪRI, ang. ARI)

— staiga atsiradę simptomai

IR

— bent vienas iš šių keturių respiracinių simptomų:

— kosulys,

— gerklės skausmas,

— dusulys,

— rinitas

IR

— gydytojo sprendimas, kad susirgimas sukeltas infekcijos.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— gripo viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— gripo viruso nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— gripo viruso antigeno nustatymas klinikiniame mėginyje taikant fluorescencinį antikūnų metodą (DFA),

— specifinė antikūnų reakcija į gripą.

Jei įmanoma, reikėtų atskirti gripo išskirtosios medžiagos potipius.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui.

▼M2

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi GPS arba ŪRI klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi GPS arba ŪRI klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai GPS arba ŪRI kriterijai ir laboratoriniai kriterijai.

LEGIONIERIŲ LIGA

(Legionella spp.)

Klinikiniai kriterijai

Visi plaučių uždegimu sergantys asmenys.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti.

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Legionella spp*. išskyrimas iš kvėpavimo takų išskyrų arba kitos klinikinės medžiagos, kuri paprastai būna sterili,

— *Legionella pneumophila* antigeno nustatymas šlapime,

— specifinė antikūnų reakcija į *Legionella pneumophila* pirmą serologinę grupę.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Legionella pneumophila* antigeno nustatymas kvėpavimo takų išskyrose arba plaučių audinyje, pvz., DFA dažymo metodu naudojant monokloninius reagentus, gautus iš antikūnų,

— *Legionella spp.* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— specifinė antikūnų reakcija į *Legionella pneumophila* 1 neserologinę grupę arba į kitas *Legionella spp.,*

— *L. pneumophila 1 serogrupė, kitos serogrupės arba kitos Legionella rūšys:* vienkartinis aukštas specifinių serumo antikūnų titras.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— per aplinką,

— per tą patį bendrą šaltinį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai IR kurių bent vienas laboratorinio tikėtino atvejo tyrimo rezultatas buvo teigiamas ARBA kurie yra epidemiologiškai susiję.

▼M2

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti.

LEPTOSPIROZĖ

(Leptospira interrogans)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kurie

— karščiuoja,

ARBA

kuriems būdingas bent vienas iš šių vienuolikos kriterijų:

— drebulys,

— galvos skausmas,

— raumenų skausmas,

— akių junginės kraujosruvos,

— odos ir gleivinės kraujosruvos,

— išbėrimas,

— gelta,

— miokarditas,

— meningitas,

— inkstų pažeidimas,

— respiraciniai simptomai, pvz., kraujavimas iš plaučių.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Leptospira interrogans* išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— *Leptospira interrogans* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— *Leptospira interrogans* nustatymas klinikiniame mėginyje imunofluorescenciniu metodu,

— specifinė antikūnų reakcija į *Leptospira interrogans.*

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per aplinką,

— per bendrą šaltinį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

▼M2

LISTERIOZĖ

(Listeria monocytogenes)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— Naujagimių listeriozė, apibrėžiama kaip

negyvas gimęs kūdikis,

ARBA

liga, kai būdingas bent vienas iš šių penkių kriterijų per pirmąjį gyvenimo mėnesį:

— sepsinė kūdikių granulomatozė,

— meningitas arba meningoencefalitas,

— kraujo užkrėtimas,

— dusulys,

— odos, gleivinės ar junginės pažeidimai.

— Listeriozė nėštumo metu apibrėžiama kaip liga, pasireiškianti viena iš šių trijų formų:

— nėštumo nutraukimas, persileidimas, negyvas gimęs kūdikis arba pirmalaikis gimdymas,

— karščiavimas,

— gripą primenantys simptomai.

— Kitos listeriozės rūšys apibrėžiamos kaip liga, pasireiškianti viena iš šių keturių formų:

— karščiavimas,

— meningitas arba meningoencefalitas,

— kraujo užkrėtimas,

— lokalizuotos infekcijos, pvz., artritas, endokarditas ir abscesai.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Listeria monocytogenes* išskyrimas iš klinikinio mėginio, kuris paprastai yra sterilus,

— *Listeria monocytogenes* išskyrimas iš klinikinio mėginio, kuris paprastai nėra sterilus, pvz., iš vaisiaus, kūdikio, kuris gimė negyvas, naujagimio arba motinos per 24 valandas po gimdymo.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį,

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui (vertikalusis perdavimas),

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

Papildoma informacija

Inkubacinis periodas 3 - 70 dienų, dažniausiai – 21 diena.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

▼M2

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai,

ARBA

visos motinos, kurių vaisiui, kūdikiui, kuris gimė negyvas, arba naujagimiui nustatyta ir laboratoriniais tyrimais patvirtinta listeriozės infekcija.

MALIARIJA

(Plasmodium spp.)

Klinikiniai kriterijai

Visi karščiuojantys asmenys ARBA asmenys, kurių anamnezėje yra duomenų apie karščiavimą.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— maliarijos sukėlėjų nustatymas kraujo tepinėliuose šviesos mikroskopu,

— *Plasmodium* nukleino rūgšties nustatymas kraujyje,

— *Plasmodium* antigeno nustatymas.

Jei įmanoma, reikėtų atlikti *Plasmodium spp. diferencijavimą.*

Epidemiologiniai kriterijai

Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

TYMAI

Tymų virusas (Measles virus)

Klinikiniai kriterijai

Visi karščiuojantys asmenys, kuriems pasireiškia

IR

— makulopapulinis bėrimas

IR kuriems būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— kosulys,

— rinitas,

— konjunktyvitas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— tymų viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio,

▼M2

— tymų viruso nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— ūmiai infekcijai būdinga specifinė antikūnų reakcija į tymų virusą serume arba seilėse,

— tymų viruso antigeno nustatymas klinikiniame mėginyje DFA metodu, naudojant specifinius tymų monokloninius antikūnus.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą. Jei skiepyta neseniai, reikia atlikti tyrimą siekiant nustatyti „laukinį“ virusą.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kurie nebuvo neseniai skiepyti ir kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

INVAZINĖ MENINGOKOKINĖ INFEKCIJA

(Neisseria meningitidis)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių penkių kriterijų:

— karščiavimas,

— meninginiai požymiai,

— taškinis išbėrimas,

— sepsinis šokas,

— sepsinis artritas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Neisseria meningitidis* išskyrimas iš mėginio, kuris paprastai yra sterilus, taip pat purpuriniai odos pažeidimai,

— *Neisseria meningitidis nukleino rūgšties* išskyrimas iš mėginio, kuris paprastai yra sterilus, taip pat purpuriniai odos pažeidimai,

— *Neisseria meningitidis* antigeno nustatymas cerebrospinaliniame skystyje (ang. *CSF*),

— gramneigiamo nudažyto diplokoko nustatymas cerebrospinaliniame skystyje.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

▼M2

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai.

EPIDEMINIS PAROTITAS

Epideminio parotito virusas (Mumps virus)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kurie:

— karščiuoja

IR

kuriems būdingas vienas iš šių trijų kriterijų:

— staiga prasidedantis skausmingas pažandinių ar kitų seilių liaukų patinimas,

— orchitas,

— meningitas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— epideminio parotito viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— epideminio parotito viruso nukleino rūgšties nustatymas,

— ūmiai infekcijai būdinga specifinė antikūnų reakcija į epideminio parotito virusą serume arba seilėse.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kurie nebuvo neseniai skiepyti ir kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai.

Jei skiepyta neseniai: visi asmenys, kuriems nustatytas „laukinio“ epideminio parotito viruso štamas.

KOKLIUŠAS

(Bordetella pertussis)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems kosulys tęsiasi ne mažiau nei dvi savaites

IR

kuriems būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— kosulio priepuoliai,

▼M2

— mėšlungiškas įkvėpimas kosulio metu,

— kosulio sukeltas vėmimas,

ARBA

visi asmenys, kuriems gydytojas diagnozavo kokliušą,

ARBA

kūdikių *epnoea* epizodai.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Bordetella pertussis* išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— *Bordetella pertussis* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— specifinė antikūnų reakcija į *Bordetella pertussis.*

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

MARAS

Maro jersinija (Yersinia pestis)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

Buboninis maras

— karščiavimas

IR

— staiga prasidedantis skausmingas limfadenitas.

Septiceminis maras

— karščiavimas.

Plaučių maras

— karščiavimas

IR

bent viena iš šių trijų formų:

— kosulys,

— krūtinės skausmai,

— kraujavimas iš plaučių.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

▼M2

— *Yersinia pestis* išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— *Yersinia pestis* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje (F1 antigenas),

— specifinė antikūnų reakcija į *Yersinia pestis* F1 antigeną.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— laboratorijoje (jeigu yra galimybė užsikrėsti maru),

— per bendrą šaltinį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai.

PNEUMOKOKŲ SUKELTA (-OS) INFEKCIJA (-OS)

(Streptococcus pneumoniae)

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *S. pneumoniae* nustatymas mėginyje, kuris paprastai yra sterilus,

— *S. pneumoniae* nukleino rūgšties nustatymas mėginyje, kuris paprastai yra sterilus,

— *S. pneumoniae* antigeno nustatymas mėginyje, kuris paprastai yra sterilus.

Epidemiologiniai kriterijai

Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai.

▼M2

POLIOMIELITAS

(Poliomielito virusas)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, jaunesni nei 15 metų amžiaus, kuriems pasireiškia ūminis vangus paralyžius (ang. AFP),

ARBA

visi asmenys, kuriems gydytojas įtaria poliomielito virusą.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— poliomielito viruso išskyrimas ir tipo diferencijavimas: laukinis poliomielito virusas (LPV, ang. WPV),

— poliomielito virusas iš vakcinos (VDPV) (VDPV ne mažiau kaip 85 % panašus į skiepų virusą nukleotidų sekoje VP1 skirsnyje),

— *sabin* tipo poliomielito virusas: tipo diferencijavimas PSO akredituotoje poliomielito laboratorijoje (VDPV VP1 sekos skirtumas > 1 % - 15 %, palyginti su to paties serotipo skiepų virusu).

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— keliauta į regioną, kuriam būdingas poliomielito virusas, arba į regioną, kuriame įtariamas arba patvirtintas poliomielito viruso paplitimas.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

KU-KARŠTLIGĖ

Barneto koksielė (Coxiella burnetii)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— karščiavimas,

— plaučių uždegimas,

— hepatitas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Coxiella burnetii* išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— *Coxiella burnetii* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— specifinė (IgG arba II tipo IgM) antikūnų reakcija į *Coxiella burnetii.*

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

▼M2

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

PASIUTLIGĖ

Pasiutligės virusas (Lyssa virus)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems pasireiškia ūminis encefalomielitas

IR

kuriems būdingas bent vienas iš šių septynių kriterijų:

— sensoriniai pakitimai toje vietoje, kur įkando gyvūnas,

— parezė arba paralyžius,

— ryklės raumenų spazmai,

— hidrofobija,

— kliedėjimas,

— traukuliai,

— nerimas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— pasiutligės viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— pasiutligės viruso nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje (pvz., seilėse arba smegenų audinyje),

— viruso antigenų nustatymas klinikiniame mėginyje DFA metodu,

— specifinė antikūnų reakcija į pasiutligės virusą atliekant viruso neutralizavimo bandymą serume arba cerebrospinaliniame skystyje.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą ir į atliktą imunizaciją.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną (gyvūnas, kuriam įtariama arba patvirtinta infekcija),

— per bendrą šaltinį (per tą patį gyvūną),

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui (pvz., organų transplantavimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

▼M2

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

RAUDONUKĖ

Raudonukės virusas (Rubella virus)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems staiga prasideda viso kūno makulopapulinis bėrimas

IR

kuriems būdingas bent vienas iš šių penkių kriterijų:

— kaklo adenopatija,

— pakaušio adenopatija,

— užausio adenopatija,

— artralgija,

— artritas.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— raudonukės viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— raudonukės viruso nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— specifinė (IgG) antikūnų reakcija į raudonukės virusą serume arba seilėse.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai

— specifinė (IgM [1]) antikūnų reakcija į raudonukės virusą.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys,

— tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kurie nebuvo neseniai skiepyti ir kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti.

([1]) Jei nėštumo metu įtariama raudonukė, reikia papildomai patvirtinti teigiamus IgM raudonukės rezultatus (pvz., atlikus specifinį IgG raudonukės avidiškumo bandymą nustatomas žemas avidiškumas). Tam tikrais atvejais, pvz., jeigu patvirtinti raudonukės protrūkiai, gali būti laikoma, kad nesant nėštumo raudonukės viruso IgM nustatymas yra patvirtintas.

▼M2

Jei skiepyta neseniai: asmuo, kuriam nustatytas „laukinio“ raudonukės viruso štamas.

ĮGIMTA RAUDONUKĖ

(taip pat įgimtas raudonukės sindromas)

Klinikiniai kriterijai

Įgimta raudonukės infekcija (ĮRI, ang. CRI)

ĮRI negalima nustatyti jokiais klinikiniais kriterijais.

Įgimtas raudonukės sindromas (ĮRS, ang. CRS)

Visi kūdikiai, jaunesni nei 1 metų amžiaus, arba visi negyvi gimę kūdikiai, kuriems būdingi:

— bent du iš A kategorijos kriterijų,

ARBA

— vienas A kategorijos ir vienas B kategorijos kriterijus.

A)

— katarakta,

— įgimta glaukoma,

— įgimta širdies liga,

— klausos praradimas,

— pigmentinė retinopatija.

B)

— purpura,

— splenomegalija,

— mikrocefalija,

— uždelstas vystymasis,

— meningoencefalitas,

— spinduliams pralaidžių kaulų liga,

— gelta, prasidedanti per 24 valandas po gimimo.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— raudonukės viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— raudonukės viruso nukleino rūgšties nustatymas,

— specifinė (IgM) antikūnų reakcija į raudonukės virusą,

— raudonukės IgG buvimas 6 - 12 gyvenimo mėnesiais (bent du mėginiai su panašia raudonukės IgG koncentracija).

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą.

Epidemiologiniai kriterijai

Visi kūdikiai arba negyvi gimę kūdikiai, pagimdyti motinos, kuriai nėštumo metu laboratoriniais tyrimais patvirtinta raudonukės infekcija, perduota vieno žmogaus kitam žmogui (vertikalusis perdavimas).

Atvejo klasifikavimas Įgimta raudonukė

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

▼M2

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi negyvi gimę kūdikiai arba kūdikiai, kuriems nebuvo atlikta bandymų ARBA kuriems buvo atlikti bandymai ir gauti neigiami rezultatai, ir kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys IR bent vienas A kategorijos ĮRS klinikinių kriterijų,

— ĮRS klinikiniai kriterijai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi negyvi gimę kūdikiai, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai,

ARBA

visi kūdikiai, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai IR bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys,

— bent vienas A kategorijos ĮRS klinikinių kriterijų.

Todėl apie kūdikį, kurio tik laboratorinių tyrimų rezultatai buvo teigiami, tačiau kurio motina nėštumo metu nesirgo raudonuke, ir kuriems nebūdingi A kategorijos klinikiniai kriterijai, bus pranešta kaip apie raudonukės atvejį.

SALMONELIOZĖ

(Salmonella spp., išskyrus S. Typhi ir S. Paratyphi)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— viduriavimas,

— karščiavimas,

— pilvo skausmas,

— vėmimas.

Laboratoriniai kriterijai

— *Salmonella spp*., išskyrus *S. Typhi* ir *S. Paratyphi,* išskyrimas iš išmatų arba kraujo.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

▼M2

STAIGUS ŪMINIS RESPIRACINIS SINDROMAS (SŪRS)

(SŪRS-koronavirusas, SŪRS-CoV)

Klinikiniai kriterijai

Visi karščiuojantys asmenys arba asmenys, kurių anamnezėje yra duomenų apie karščiavimą

IR

kuriems būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— kosulys,

— pasunkėjęs kvėpavimas,

— dusulys

IR

bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— rentgenografiškai nustatytas plaučių uždegimas,

— rentgenografiškai nustatytas ūminis kvėpavimo sutrikimo sindromas,

— atliekant autopsiją nustatytas plaučių uždegimas,

— atliekant autopsiją nustatytas ūminis kvėpavimo sutrikimo sindromas

IR

nėra kitokios diagnozės, kuria būtų galima paaiškinti ligą.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

  Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

  — viruso išskyrimas iš bet kokio klinikinio mėginio, išauginant ląstelių kultūroje, ir SŪRS-CoV nustatymas taikant RT-PCR metodą,

  — SŪRS-CoV nukleino rūgšties nustatymas bent viename iš šių trijų mėginių:

    — bent dviejuose skirtinguose klinikiniuose mėginiuose (pvz., nosiaryklės tepinėlyje ir išmatose),

    — tame pačiame klinikiniame mėginyje, paimtame du ar daugiau kartų ligoniui sergant (pvz., paeiliui paimti nosiaryklės aspiratai),

    — du skirtingi bandymai arba pakartotinis RT-PCR bandymas kiekvieną kartą atliekant tyrimą naudojant pirminio klinikinio mėginio naują RNR ekstraktą,

— specifinė antikūnų reakcija į SŪRS-CoV atliekant vieną iš šių tyrimų:

  — serokonversija atliekant ELISA arba IFA tyrimą lygiagrečiai tiriamame serume ūmiojoje arba sveikimo stadijoje,

  — keturis kartus ar daugiau padidėjęs antikūnų titras lygiagrečiai tirtų serumų tarp ūmiosios ir sveikimo stadijos.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai

  Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

  — vienintelis teigiamas SŪRS-CoV antikūnų tyrimas,

  — vienintelio klinikinio mėginio ir bandymo teigiamas SŪRS-CoV PCR rezultatas.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— visi asmenys, atitinkantys bent vieną iš šių trijų kriterijų:

  — darbo vietoje yra didesnis pavojus užsikrėsti SŪRS-CoV (pvz., yra laboratorijos, kurioje dirbama su gyvais SŪRS-CoV arba į SŪRS-CoV panašiais virusais arba kurioje laikomi SŪRS-CoV užkrėsti klinikiniai mėgi-

▼M2

niai, darbuotojas; asmenys, kuriems yra pavojaus užsikrėsti nuo laukinių ar kitų gyvūnų, kurie laikomi SŪRS-CoV nešiotojais, per jų ekskrementus arba išskyras, ir kt.),

— vieno arba daugiau asmenų artimas sąlytis ([1]) su asmeniu, kuriam patvirtintas SŪRS arba kuris tiriamas dėl SŪRS,

— asmenys, keliavę į regioną, kuriame užfiksuotas SŪRS protrūkis, arba ten gyvenę,

— du arba daugiau sveikatos priežiūros srities darbuotojų ([2]), kuriems kliniškai nustatytas SŪRS tame pačiame sveikatos priežiūros padalinyje ir kuriems liga prasidėjo per tą patį 10 dienų laikotarpį,

— trys arba daugiau asmenų (sveikatos priežiūros srities darbuotojai ir (arba) pacientai ir (arba) lankytojai), kuriems kliniškai nustatytas SŪRS, kuriems liga prasidėjo per tą patį 10 dienų laikotarpį ir kurie epidemiologiškai susiję su sveikatos priežiūros įstaiga.

Atvejo klasifikavimas laikotarpiu tarp epidemijų

Įvykus protrūkiui taikoma taip pat tose šalyse ar regionuose, kuriuose protrūkio neužfiksuota.

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai IR kurie yra epidemiologiškai susiję, IR kuriems būdingi tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

C. **Nacionaliniu lygmeniu patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti, kai tyrimai buvo atlikti nacionalinėje pavyzdinėje laboratorijoje.

D. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti, kai tyrimai buvo atlikti PSO SŪRS patvirtinamojoje ir pavyzdinėje laboratorijoje.

Atvejo klasifikavimas per epidemiją

Taikoma įvykus protrūkiui toje teritorijoje, kurioje PSO SŪRS patvirtinamoji ir pavyzdinė laboratorija patvirtino, kad bent vienas asmuo yra užsikrėtęs šia liga.

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję su nacionaliniu lygmeniu patvirtintu atveju arba patvirtintu atveju.

C. **Nacionaliniu lygmeniu patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti, kai tyrimai buvo atlikti nacionalinėje pavyzdinėje laboratorijoje.

([1]) Artimas sąlytis – salytis asmens su slaugytais asmenimis, kuriems nustatytas SŪRS, arba sąlytis su sergančiu asmeniu, su kuriuo gyventa, taip pat tiesioginis sąlytis su sergančio asmenens kvėpavimo takų išskyromis, kūno skysčiais ir (arba) ekskrementais (pvz., fekalijomis).

([2]) Šiame kontekste terminas „sveikatos priežiūros srities darbuotojas“ apima visą ligoninės personalą. Sveikatos priežiūros padalinio, kuriame yra ši grupė, apibrėžtis priklausys nuo vietos sąlygų. Padalinys gali būti visa sveikatos priežiūros įstaiga, jeigu ji maža, arba tretinio lygio ligoninėse - vienas skyrius arba palata.

▼M2

D. **Patvirtintas atvejis**

Vienas iš šių trijų kriterijų:

— visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti, kai tyrimai buvo atlikti PSO SŪRS patvirtinamojoje ir pavyzdinėje laboratorijoje,

— visi nacionaliniu lygmeniu patvirtinti atvejai, epidemiologiškai susiję su perdavimo grandine, kai bent vieną atvejį nepriklausomai patvirtino PSO SŪRS patvirtinamoji ir pavyzdinė laboratorija,

— visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję su perdavimo grandine, kai bent vieną atvejį nepriklausomai patvirtino PSO SŪRS patvirtinamoji ir pavyzdinė laboratorija.

ŠIGELIOZĖ

(Shigella spp.)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— viduriavimas,

— karščiavimas,

— vėmimas,

— pilvo skausmas.

Laboratoriniai kriterijai

— *Shigella spp*. išskyrimas iš klinikinio mėginio.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

RAUPAI

Žmogaus raupų virusas (Variola virus)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— karščiavimas

IR

▼M2

išbėrimas pūslelėmis arba kietomis pustulėmis toje pačioje ligos išsivystymo stadijoje ir vyraujant iščentriniam išsidėstymui

— atipiniai požymiai, pasireiškiantys bent viena iš šių keturių formų:

  — kraujosruvos,

  — plokšti nešiurkštūs pažeidimai, iš kurių nesusidaro pūslelių,

  — raupai be bėrimo *(Variola sine eruptione),*

  — lengvesnio tipo pažeidimai.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

  Bent vienas iš šių dviejų laboratorinių tyrimų:

  — raupų viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio; po to nustatoma seka (tik paskirtosios P4 laboratorijos),

  — raupų viruso nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje; po to nustatoma seka.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai

— *Orthopox* viruso dalelių nustatymas EM tyrimu.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— laboratorijoje (jeigu yra galimybė užsikrėsti raupų virusu).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys (kai perduodama vieno žmogaus kitam žmogui) su sergančiu žmogumi, kai susirgimo atvejis yra patvirtintas,

— tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtini.

Esant epidemijai: visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie epidemiologiškai susiję.

SIFILIS

(Treponema pallidum)

Klinikiniai kriterijai

— Pirminis sifilis

  Visi asmenys, kurių genitalijų, tarpvietės, analinėje srityje arba gerklės ar ryklės gleivinėje yra viena ar keletas (paprastai skausmingų) šankerių (opų).

— Antrinis sifilis

  Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

  — difuzinis makulopapulinis išbėrimas, dažnai apimantis delnus ir padus,

  — viso kūno limfadenopatija,

▼M2

— karpiškos išaugos,

— enantema,

— difuzinė alopecija.

— Ankstyvas latentinis sifilis (< 1 metai)

Simptomai yra tokie pat kaip ankstesnėmis sifilio stadijomis per praėjusius 12 mėnesių.

— Vėlyvas latentinis sifilis (> 1 metai)

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai (specifiniai serologiniai tyrimai).

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių laboratorinių tyrimų:

— *Treponema pallidum* nustatymas žaizdos eksudatuose arba audiniuose taikant tamsaus lauko mikroskopiją,

— *Treponema pallidum* nustatymas žaizdos eksudatuose arba audiniuose taikant DFA metodą,

— *Treponema* nustatymas žaizdos eksudatuose arba audiniuose taikant PCR metodą,

— *Treponema pallidum* antikūnų nustatymas atliekant atrankinį tyrimą (TPHA, TPPA arba EIA) ir papildomas Tp-IgM antikūnų nustatymas (atliekant IgM-ELISA tyrimą, IgM imunobloto analizę arba 19S-IgM-FTA-abs tyrimą), patvirtinant antru IgM bandymu.

Epidemiologiniai kriterijai

— Pirminis ir (arba) antrinis sifilis

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui (lytiniai santykiai).

— Ankstyvas latentinis sifilis (< 1 metai)

Epidemiologinis ryšys vieno žmogaus perduodant kitam žmogui (lytiniai santykiai) per praėjusius 12 mėnesių.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtini.

ĮGIMTAS IR NAUJAGIMIŲ SIFILIS

(Treponema pallidum)

Klinikiniai kriterijai

Visi kūdikiai, jaunesni nei 2 metų amžiaus, kuriems būdingas vienas iš šių kriterijų:

— hepatosplenomegalija,

— gleivinių pažeidimas,

— karpiškos išaugos,

— nuolatinis rinitas,

— gelta,

▼M2

— pseudoparalyžius (dėl periostito ir osteochondrito),

— centrinės nervų sistemos pažeidimas,

— anemija,

— nefrozinis sindromas,

— blogas maitinimasis.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Treponema pallidum* nustatymas bambagyslėje, placentoje, nosies išskyrose arba odos pažeidimų medžiagoje taikant tamsaus lauko mikroskopiją,

— *Treponema pallidum* nustatymas bambagyslėje, placentoje, nosies išskyrose arba odos pažeidimų medžiagoje taikant DFA-TP metodą,

— *Treponema pallidum* nustatymas – specifinis IgM (FTA-abs, EIA metodai).

IR reaktyvus netreponeminis vaiko serumo tyrimas (VDRL, RPR).

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— reaktyvaus VDRL-CSF tyrimo rezultatas,

— reaktyvūs netreponeminiai ir treponeminiai serologiniai motinos serumo tyrimai,

— kūdikio netreponeminių antikūnų titras yra keturi kartus ar daugiau didesnis nei motinos serumo antikūnų titras.

Epidemiologiniai kriterijai

Visi kūdikiai, kuriems būdingas epidemiologinis ryšys – vienas žmogus perduoda kitam žmogui (vertikalusis perdavimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi kūdikiai arba vaikai, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys,

— tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi kūdikiai, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtini.

STABLIGĖ

(Clostridium tetani)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— skausmingi raumenų, pirmiausia – kramtomųjų ir sprando raumenų, susitraukimai, po kurių prasideda veido spazmai, žinomi kaip trizmai arba „sardoniška šypsena“ (lot. *Risus sardonicus*),

— skausmingi liemens raumenų susitraukimai,

— viso kūno spazmai, dažna opistotonuso padėtis.

▼M2

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Clostridium tetani* išskyrimas iš užkrėstos vietos,

— stabligės toksino nustatymas serumo mėginyje.

Epidemiologiniai kriterijai

Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

ĮGIMTA TOKSOPLAZMOZĖ

(Toxoplasma gondii)

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *T. gondii* nustatymas kūno audiniuose arba skysčiuose,

— *T. gondii* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— naujagimių specifinė (IgM, IgG, IgA) antikūnų reakcija į *T. gondii,*

— nuolatos stabilūs kūdikių (jaunesnių nei 12 mėnesių amžiaus) IgG *T. gondii* titrai.

Epidemiologiniai kriterijai

Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi kūdikiai, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai.

TRICHINELIOZĖ

(Trichinella spp.)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingi bent trys iš šių šešių kriterijų:

— karščiavimas,

— raumenų jautrumas ir skausmas,

▼M2

— viduriavimas,

— veido edema,

— eozinofilija,

— akies junginės, ponaginės ir tinklainės hemoragijos.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Trichinella* lervų nustatymas audiniuose, gautuose iš raumenų biopsijos,

— specifinė antikūnų reakcija į *Trichinella* (IFA, ELISA arba *Western bloto* tyrimai).

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— per užkrėstą maistą (mėsą),

— per bendrą šaltinį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

TUBERKULIOZĖ

(Mycobacterium tuberculosis kompleksas)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingi šie du kriterijai:

— požymiai, simptomai ir (arba) radiologinių tyrimų duomenys rodo aktyvią tuberkuliozę

IR

— yra gydytojo sprendimas skirti asmeniui visą gydymo nuo tuberkuliozės kursą,

ARBA

po mirties nustatytas atvejis, kai patologinės išvados patvirtina aktyvią tuberkuliozę, kurią būtų reikėję gydyti prieštuberkulioziniais antibiotikais, jeigu ši diagnozė pacientui būtų buvusi nustatyta prieš mirtį.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Mycobacterium tuberculosis* komplekso (išskyrus *Mycobacterium bovis*-BCG) išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— *M. tuberculosis* komplekso nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje IR teigiami rūgščiai atsparių bakterijų mikroskopijos arba lygiaverčių fluorescenciškai dažančių bacilų šviesos mikroskopijos rezultatai.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

▼M2

— rūgščiai atsparių bakterijų mikroskopija arba lygiaverčių fluorescenciškai dažančių bacilų šviesos mikroskopija,

— *M. tuberculosis* komplekso nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— histologiškai matomos granulomos.

Epidemiologiniai kriterijai

Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti.

TULIAREMIJA

(Francisella tularensis)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

— *Opinė liaukų tuliaremija*

— odos opa

IR

— vietinė limfadenopatija.

— *Liaukų tuliaremija*

— padidėję ir skausmingi limfmazgiai be matomos opos.

— *Akies liaukų tuliaremija*

— konjunktyvitas

IR

— vietinė limfadenopatija.

— *Burnos ir ryklės tuliaremija*

— kaklo limfadenopatija

IR

bent viena šių trijų formų:

— stomatitas,

— laringitas,

— tonzilitas.

— *Žarnyno tuliaremija*

Bent viena iš šių trijų formų:

— pilvo skausmas,

— vėmimas,

— viduriavimas.

— *Plaučių tuliaremija*

▼M2

— plaučių uždegimas.

— *Tifoidinė tuliaremija*

Bent viena iš šių dviejų formų:

— karščiavimas, tačiau nėra anksti lokalizuojamų požymių ir simptomų,

— kraujo užkrėtimas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Francisella tularensis* išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— *Francisella tularensis* nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje,

— specifinė antikūnų reakcija į *Francisella tularensis.*

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

VIDURIŲ ŠILTINĖ ARBA PARATIFAS

(Salmonella Typhi/Paratyphi)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— ilgai trunkantis karščiavimas,

— bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— galvos skausmas,

— santykinė bradikardija,

— sausas kosulys,

— viduriavimas, vidurių užkietėjimas, bendras silpnumas arba pilvo skausmas.

Paratifo simptomai yra tokie patys kaip vidurių šiltinės, tačiau paprastai jie būna lengvesni.

Laboratoriniai kriterijai

— *Salmonella Typhi* arba *Paratyphi* išskyrimas iš klinikinio mėginio.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį,

▼M2

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

VIRUSINĖS HEMORAGINĖS KARŠTLIGĖS

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— karščiavimas,

— įvairių formų hemoraginiai požymiai, po kurių gali sutrikti daugelio organų veikla.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— konkretaus viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— konkretaus viruso nukleino rūgšties nustatymas klinikiniame mėginyje ir genotipo nustatymas.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių kriterijų:

— per praėjusias 21 dieną keliauta į regioną, kuriame žinoma apie VHK atvejus arba manoma, kad tokių buvo,

— per praėjusias 21 dieną turėtas sąlytis su asmeniu, kuriam yra tikėtinas arba patvirtintas virusinės hemoraginės karštligės atvejis, kai liga prasidėjo per praėjusius 6 mėnesius.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

VAKARŲ NILO KARŠTLIGĖ

(Vakarų Nilo viruso infekcija, VNV)

Klinikiniai kriterijai

Visi karščiuojantys asmenys,

ARBA

▼M2

asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— encefalitas,

— meningitas.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai tyrimai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— VNV išskyrimas iš kraujo arba cerebrospinalinio skysčio,

— VNV nukleino rūgšties nustatymas kraujyje arba cerebrospinaliniame skystyje,

— specifinė (IgM) antikūnų reakcija į VNV cerebrospinaliniame skystyje,

— aukštas VNV IgM antikūnų titras IR VNV IgG antikūnų nustatymas IR patvirtinimas neutralizavimo bandymu.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai tyrimai

Specifinė antikūnų reakcija į VNV serume.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą nuo flaviviruso.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną (asmuo gyveno arba lankėsi tokiuose regionuose, kuriuose VNV užsikrečia arkliai ir paukščiai, arba ten jam įgėlė uodas),

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui (vertikalusis perdavimas, kraujo perpylimas, transplantatai).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai IR bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys,

— tikėtino atvejo laboratoriniai tyrimai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti.

GELTONOJI KARŠTLIGĖ

Geltonosios karštligės virusas

Klinikiniai kriterijai

Visi karščiuojantys asmenys

IR

asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— gelta,

— hemoraginiai požymiai visame kūne.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių kriterijų:

▼M2

— geltonosios karštligės viruso išskyrimas iš klinikinio mėginio,

— geltonosios karštligės viruso nukleino rūgšties nustatymas,

— geltonosios karštligės viruso antigeno nustatymas,

— specifinė antikūnų reakcija į geltonosios karštligės virusą,

— būdingų pažeidimų nustatymas po mirties atliekant histopatologinį kepenų tyrimą.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą nuo flaviviruso.

Epidemiologiniai kriterijai

Praėjusią savaitę keliauta į regioną, kuriame žinoma apie geltonosios karštligės atvejus arba manoma, kad tokių buvo.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kurie nebuvo neseniai skiepyti ir kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

Jei skiepyta neseniai: asmuo, kuriam nustatytas „laukinio“ geltonosios karštligės viruso štamas.

JERSINIOZĖ

(Yersinia enterocolitica, Yersinia pseudotuberculosis)

Klinikiniai kriterijai

Visi asmenys, kuriems būdingas bent vienas iš šių penkių kriterijų:

— karščiavimas,

— viduriavimas,

— vėmimas,

— pilvo skausmas (netikras apendicitas),

— tenezmai.

Laboratoriniai kriterijai

— *Yersinia enterocolitica* arba *Yersinia pseudotuberculosis* išskyrimas iš klinikinio mėginio.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Netaikytina.

▼M2

B. **Tikėtinas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai kriterijai ir kurie yra epidemiologiškai susiję.

C. **Patvirtintas atvejis**

Visi asmenys, kuriems būdingi klinikiniai ir laboratoriniai kriterijai.

▼M3

NAUJOJO GRIPO VIRUSAS A (H1N1) (VADINAMASIS KIAULIŲ GRIPO VIRUSAS A(H1N1) IR MEKSIKIETIŠKO GRIPO VIRUSAS) ([1])

Klinikiniai kriterijai

Asmuo, kuriam būdingas vienas iš šių trijų požymių:

— karščiavimas (> 38 °C) IR didelės kvėpavimo takų infekcijos požymiai bei simptomai,

— plaučių uždegimas (sunki kvėpavimo takų liga),

— mirtis dėl nepaaiškinamos stipriai pasireiškusios kvėpavimo takų ligos.

Laboratoriniai kriterijai

Bent jau vienas iš šių testų:

— RT-PCR,

— virusų kultūros (reikalinga BSL 3 įranga),

— naujojo gripo viruse A(H1N1) keturis kartus padidėjo specifinių virusą neutralizuojančių antikūnų (tai reiškia, kad reikia porinio serumo tyrimo stipriai pasireiškus ligos požymiams, o paskui sveikstant, praėjus ne mažiau kaip 10–14 dienų).

Epidemiologiniai kriterijai

Nustatyta, kad prieš 7 dienas iki ligos pasireiškimo asmeniui, jį galima apibūdinti kaip vieną iš šių trijų tipų asmenų:

— asmuo, kuris turėjo glaudų kontaktą su asmeniu, kuris, kaip nustatyta, sirgo naujojo gripo A(H1N1) viruso infekcijos sukelta liga,

— asmuo, keliavęs į vietovę, kurioje nuolat registruojami naujojo gripo A (H1N1) viruso perdavimo nuo žmogaus žmogui atvejai,

— asmuo, dirbantis laboratorijoje, kurioje atliekami tyrimai su naujojo gripo A (H1N1) viruso bandiniais.

Atvejo (ligos) klasifikavimas

A. *Tiriamas atvejis*

Klinikinius ir epidemiologinius kriterijus atitinkantis asmuo.

B. *Galimas atvejis*

Klinikinius IR epidemiologinius kriterijus atitinkantis asmuo, KURIO laboratorinių tyrimų rezultatai rodo nenustatyto tipo gripo A infekciją.

C. *Patvirtintas atvejis*

Asmuo, kuris atitinka ligą patvirtinančius laboratorinius kriterijus.

([1]) Pavadinimas bus pakeistas pagal Pasaulio Sveikatos Organizacijos pateiktą apibrėžimą.